

Sygn. akt II Ca 1195/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Cezary Klepacz

Sędziowie: SSO Anna Pać - Piętak

SSO Teresa Strojnowska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Nawrot

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2018 roku w K.

na rozprawie sprawy

z wniosku M. R. (1)

z udziałem A. G. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczynie oraz uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

z dnia 29 grudnia 2016 roku sygn. I Ns 162/15

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

1. punkcie II a (dwa a) w ten sposób, że nieruchomość położoną w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczoną jako działka nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie urzędzona jest księga wieczysta Nr (...), sprzedać w drodze licytacji publicznej, a sumę uzyskaną ze sprzedaży, przyznać w częściach równych na rzecz M. R. (1) i A. G. (1), zamiast przyznać opisaną nieruchomość na rzecz A. G. (1);

2. w punkcie III (trzecim) w ten sposób, że kwotę 733 952,18 złotych, zastąpić kwotą 541 358,23 (pięćset czterdzieści jeden tysięcy trzysta pięćdziesiąt osiem 23/100) złotych, płatną w terminie do dnia 31 grudnia 2018 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5.5 punktów procentowych, na wypadek uchybienia terminowi płatności, zamiast w terminie 1 (jednego) roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia; a spłatę powyższą zabezpieczyć poprzez obciążenie prawa własności lokalu użytkowego numer (...), stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ulicy (...), numer budynku (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego to lokalu, Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą numer (...), hipoteką przymusową na sumę 541 358,23 (pięćset czterdzieści jeden tysięcy trzysta pięćdziesiąt osiem 23/100) złotych,

którą wpisać do tej księgi wieczystej, do czasu zapłaty na rzecz M. R. (1) należności, zasądzonej od A. G. (1) w punkcie III (trzecim) postanowienia;

II. oddalić apelację wnioskodawczyni w pozostałej części, a apelację uczestnika w całości;

III. nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach od M. R. (1) i od A. G. (1) kwoty po 141,21 (sto czterdzieści jeden 21/100) złotych tytułem kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym;

IV. orzec, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. II Ca 1195/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Jędrzejowie ustalił, że w skład majątku wspólnego małżeńskiego M. R. (1) córki S. i T. oraz A. G. (2) syna S. i W. wchodzi:

a) prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...), numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

c) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...), numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

d) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...), numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

e) udział w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...) oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

f) samochód osobowy C. (...) nr identyfikacyjny pojazdu (...), nr rej. (...) 5 XC;

II. w drodze podziału majątku wspólnego małżeńskiego przyznał na wyłączną własność A. G. (2):

a) prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

b) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...) numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

c) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...) numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem

w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

d) prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), nr budynku (...), numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

e) udział w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...) oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...);

f) samochód osobowy C. (...) nr identyfikacyjny pojazdu (...), nr rej. (...)

III. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 733952,18 zł tytułem spłaty płatną jednorazowo w terminie 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości równiej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych na wypadek uchybienia terminowi płatności;

IV. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 34 617,49 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 16 493,08 zł od dnia 2 czerwca 2015 roku do dnia faktycznej zapłaty, a od kwoty 18 124,41 zł od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia faktycznej zapłaty tytułem zwrotu pobranych pożyczek i posiadania ponad udział, oddalając żądanie w pozostałym zakresie;

V. ustalił wartość majątku wspólnego na kwotę 1 454 204,36 zł;

VI. zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 500,00 złotych tytułem kosztów postępowania;

VII. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Jędrzejowie od wnioskodawczyni kwotę 2 534,38 zł tytułem kosztów sądowych;

VIII. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Jędrzejowie od uczestnika kwotę 2 534,38 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny, z którego wynika, że w dniu 27 września 1991 roku wnioskodawczyni M. R. (1) i uczestnik A. G. (1) zawarli związek małżeński. Decyzją Starosty (...) z dnia 7 grudnia 2009 roku M. R. (1) i A. G. (1) nabyli do majątku wspólnego prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczonej jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Na podstawie warunkowej umowy sprzedaży z dnia 4 kwietnia 2005 roku, umowy przeniesienia własności z dnia 10 maja 2005 roku oraz umowy sprzedaży z dnia 4 stycznia 2007 roku M. R. (1) i A. G. (1) nabyli prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), numer budynku (...) b, numer lokalu (...), wraz z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...); a także nabyli prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...) przy ul. (...), nr budynku (...) numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...); oraz prawo własności lokalu użytkowego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), numer budynku (...) b, numer lokalu (...), wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla którego to lokalu Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Małżonkowie nabyli ponadto udział w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczonej jak działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę

wieczystą nr (...). Do majątku wspólnego zakupiono także samochód osobowy marki C. (...) nr rej. (...), samochód ciężarowy marki I. nr rej. (...).

Umową z dnia 25 kwietnia 2012 roku M. R. (1) i A. G. (1) wynajęli J. Ś. i I. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Niepubliczny Punkt Przedszkolny (...) lokal w M. przy ul. (...), nr budynku (...) b. Strony ustaliły wysokość czynszu na 3000 zł miesięcznie. Następnie czynsz został podwyższony do kwoty 3200 zł. W lokalach będących własnością M. R. (1) i A. G. (2) pewien obszar wynajęli też M. S. (1), J. L. i A. S. działający w spółce cywilnej. Ustalona wysokość czynszu wynosiła 923,27 zł miesięcznie. Kwoty czynszów uiszczane były na rachunek bankowy A. G. (2).

W dniu 27 czerwca 2014 roku Sąd wyższej instancji w B. we Francji, w sprawie 13/2184 rozwiązał małżeństwo uczestników. Wyrok uprawomocnił się z dniem 27 czerwca 2014 roku i obowiązuje na terenie Państwa Polskiego, bez potrzeby uznawania.

Wynika to z treści art. 21 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr (...) z dnia 27 listopada 2003r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie(...), który stanowi, że orzeczeni w zakresie rozwodu, wydane w jednym Państwie Członkowskim, jest uznawane w innych Państwach Członkowskich, bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

Wnioskodawczynie i uczestnik mieszkają obecnie we Francji i tam znajduje się ich centrum życiowe, posiadają obywatelstwo polskie, a nieruchomości objęte wnioskiem znajdują się na terenie Państwa Polskiego.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) nr (...) z dnia 12 grudnia 2012r., w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, w przypadku nieruchomości – jurysdykcja wyłącznie przysługuje sądom tego państwa członkowskiego, w którym nieruchomości jest położona. Z tych względów sąd Rejonowy w Jędrzejowie posiadał jurysdykcję do dokonania podziału majątku wspólnego, jako że nieruchomości objęte wnioskiem położone są w obszarze właściwości tego sądu.

Okoliczności te nie były sporne

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o podział majątku zasługuje na uwzględnienie. Niespornym między stronami był skład majątku wspólnego, istniejącego w dacie ustania małżeństwa, za wyjątkiem samochodu ciężarowego m – ki I., nr rej. (...). Co do tego samochodu, Sąd Rejonowy ustalił, że został zbyty w trakcie trwania małżeństwa. Z tej przyczyny nie można go zaliczyć do majątku wspólnego. Mając jednak na uwadze fakt, że pojazd ten został zbyty w trakcie trwania małżeństwa i strony nie wykazały, na co przeznaczono uzyskane kwoty, pojazd był ostatnio w posiadaniu uczestnika, a z dokumentów sprzedaży wynika, że to on był osobą zbywającą, to wartość tego pojazdu, doliczono do kwoty podlegającej rozliczeniu.

W przedmiotowej sprawie podziałowi podlegały nieruchomości zabudowane. Wobec braku zgodnego podania wartości majątku wspólnego, jego wartość oraz sprzedanego w czasie trwania małżeństwa samochodu ciężarowego m-ki I., została oszacowana przez biegłych: J. C. i M. S.. Opinie te zostały podzielone przez Sąd Rejonowy i na ich podstawie sąd dokonał stosownych rozliczeń.

Wnioskodawczynie zamieszkuje na stałe we Francji, gdzie również pracuje, tam też jest jej centrum życiowe, a do Polski przyjeżdża sporadycznie. Nie była zainteresowana przejęciem żadnej nieruchomości, czy też wydzielaniem części dla siebie, nie wносиła o przyznanie na jej rzecz w naturze jakiegokolwiek składnika majątku wspólnego.

Domagała się podziału majątku wspólnego, przez sprzedaż wszystkich składników, a następnie podział sumy uzyskanej ze sprzedaży. Taki sposób podziału uzasadniała brakiem środków po stronie uczestnika, zapewniających otrzymanie w terminie należnej jej spłaty.

Uczestnik natomiast wniósł o przyznanie na jego rzecz wszystkich nieruchomości, na wyłączną własność, ze stosowną splatą na rzecz uczestniczki.

Ponieważ wnioskodawczyni nie wносиła o przyznanie na jej rzecz w naturze jakiegokolwiek składnika majątku, a uczestnik domagał się przyznania wszystkich nieruchomości na jego rzecz i deklarował splatę, Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku wnioskodawczyni o sprzedaż wszystkich składników w drodze licytacji publicznej i podział sumy, tylko na podstawie art. 212 § 2 k.c. postanowił przyznać na wyłączną własność uczestnika wszystkie nieruchomości, z jednoczesnym ustaleniem obowiązku dokonania przez uczestnika splaty na rzecz wnioskodawczyni. To uczestnik od lat administruje nieruchomościami, zaś decydując się na przejęcie nieruchomości, zdawał sobie sprawę ze swojej sytuacji majątkowej.

W ocenie Sądu Rejonowego uczestnik będzie miał możliwość uzyskania stosownych kwot na dokonanie splaty, dysponuje bowiem także majątkiem we Francji.

Wartość majątku wspólnego Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego M. S. (3). Łącznie nieruchomości posiadały wartość **1 447 804,36 zł**.

Niespornym było, że w skład majątku wspólnego wchodzi samochód osobowy m-ki c. stratus, nr rejestracyjny (...), o wartości (według opinii biegłego J. C.) **6 400,00 zł**.

Do kwoty podlegającej rozliczeniu należało doliczyć także wartość samochodu I.. Przedmiot ten wyszedł z majątku wspólnego, uczestnicy nie wykazali natomiast, na co zostały przeznaczone środki uzyskane ze sprzedaży. Dlatego też do majątku wspólnego sąd doliczył kwotę **13 700,00 zł** (także według opinii biegłego J. C.).

Łączna wartość majątku wspólnego wynosiła zatem kwotę **1 467 904,36 zł** (1 447 804,36 zł + 6 400,00 zł + 13 700,00 zł).

Wobec przyznania na rzecz uczestnika wszystkich składników majątku wspólnego (nieruchomości, samochodu osobowego m – ki C. (...)), przy przyjęciu, że udziały małżonków w majątku wspólnym są równe, Sąd Rejonowy zasądził na rzecz wnioskodawczyni splatę w kwocie **733 952,18 zł**, stanowiącą równowartość połowy wartości składników przyznanych uczestnikowi, płatną w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Rozliczeniu podlegały także zgłoszone przez wnioskodawczynię pożytki, osiągane ze wspólnych nieruchomości, a pobierane wyłącznie przez uczestnika.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie nie doszło do faktycznego podziału nieruchomości do korzystania pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem, w taki sposób aby każdy z nich posiadał wyłącznie dla siebie poszczególne nieruchomości korzyści. Zaprzeczala temu stanowczo wnioskodawczyni, Zaś uczestnik nie wykazał tej okoliczności. Przeczy temu chociażby treść pism kierowanym przez wnioskodawczynię do najemców lokalu, w których domagała się wypłaty do jej rąk części czynszu.

Sąd Rejonowy miał na uwadze, że rozliczeniu powinna podlegać kwota netto, po odliczeniu stosownych wydatków. Jednakże to na uczestniku ciążył obowiązek dowodowy wykazania wysokości wydatków, poniesionych w związku z zarządaniem nieruchomościami wspólnymi. A temu obowiązkowi nie sprostał.

Z tego powodu Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 34 617,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi, liczonymi od kwoty 16 493,08 zł od dnia 2 czerwca 2015 roku do dnia faktycznej zapłaty, a od kwoty 18 124,41 zł - od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia faktycznej zapłaty, tytułem zwrotu pobranych pożytków i posiadania nieruchomości wspólnych wyłącznie przez uczestnika.

Niespornym była wysokość czynszu za poszczególne nieruchomości lokalowe (3 200,00 zł + 923,27 zł). Wnioskodawczyni domagała się pożytków w przypadku najemców: S., L., S. za okres 23 miesięcy od lipca 2014 roku do maja 2016 roku., a w przypadku Przedszkola (...) za okres 15 miesięcy od lipca 2014 roku do września 2015

roku. Roszczenie było wymagalne już od momentu pobrania pożytku, zatem żądanie odsetek od późniejszego terminu zostało w pełni uwzględnione.

Jest ponadto niespornym, że o zwrocie wydatków i nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny, sąd orzeka na wniosek zgłoszony w postępowaniu. Sąd nie działa w zakresie tego roszczenia samodzielnie z urzędu. Żądanie takie wymaga sprecyzowania na piśmie, według wymagań dotyczących pozwu, także w zakresie dowodzenia jego zasadności.

Uczestnik, pouczony przez sąd o obowiązku zachowania odpowiedniej formy i wymogów z tym związanych, nie zgłosił prawidłowo sprecyzowanego żądania.

Z tych względów Sąd Rejonowy nie orzekał w tym przedmiocie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., zaś o nieziszczonych kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego postanowienia wniosły obie strony.

Wnioskodawczyni zaskarżyła w/w postanowienie w części, tj. co do punktu II oraz III. i zarzuciła:

1. sprzeczność ustaleń Sądu ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, poprzez przyjęcie, iż podział fizyczny majątku stron jest możliwy w okolicznościach niniejszej sprawy, tj. m. in. przy uwzględnieniu sytuacji finansowej uczestnika;

2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów, wyrażające się w uznaniu przez Sąd, że uczestnik będzie miał możliwości uzyskania stosownych kwot, na dokonanie spłaty udziału wnioskodawczyni oraz odroczenie spłaty udziału na okres roku, jest zgodne z konstytucyjną zasadą równości i tym samym uzasadnione w świetle sytuacji majątkowej stron;

3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 212 § 2 i 3 k.c., poprzez błędne zastosowanie sposobu podziału majątku i przyznanie go na wyłączną własność uczestnika, wyrażające się w przekonaniu, że nieruchomości dają się podzielić, w rozumieniu przywołanego przepisu, a przez to niezastosowanie właściwego sposobu, tj. podziału cywilnego, względnie nie uzasadnione odroczenie terminu spłaty udziału wnioskodawczyni aż do roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia o podziale majątku.

W oparciu o powyższe zarzuty wnioskodawczyni wносиła o:

- zmianę przedmiotowego postanowienia w zaskarżonej części, poprzez zmianę sposobu podziału majątku stron, w sposób zgodny z żądaniem wnioskodawcy, tj. sprzedaż majątku w drodze licytacji publicznej, względnie jeżeli Sąd Rejonowy oddaliłby apelację w tej części,

- zmianę terminu spłaty z jednego roku od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych na wypadek uchybienia terminowi płatności, na termin jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia oraz

- zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych..

Uczestnik zaskarżył w/w postanowienie w całości i zarzucił:

II. naruszenie prawa procesowego, tj.:

1. art. 133 § 1 k.p.c., art. 225 k.p.c. poprzez niedoręczenie uczestnikowi wniosku o podział majątku wspólnego, a także nieuwzględnienie wniosku jego pełnomocnika na rozprawie w dniu 21 grudnia 2016 roku o odroczenie rozprawy mającego umożliwić zajęcie stanowiska na piśmie co do roszczeń ubocznych i przedstawienia na te okoliczność dowodów w sytuacji, gdy takie żądanie uczestnik reprezentujący się sam zgłosił na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku, a także nieuwzględnienie wniosku o otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo, przez co został pozbawiony możliwości obrony swych praw, co z mocy art. 379 pkt 5 k.p.c., winno skutkować nieważnością postępowania;

2. art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 225 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy pomimo niewyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, a mianowicie kiedy i jakie oraz o jakiej wartości nakłady, poniósł uczestnik z majątku osobistego na majątek wspólny stron oraz nieuwzględnienie wniosku o otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo w sytuacji, gdy w piśmie uczestnika z dnia 27 grudnia 2016 roku zostały przytoczone istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności i zgłoszone dowody na ich poparcie i tym samym nierozpoznanie istoty sprawy;

3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez odmówienie wiarygodności jego wyjaśnieniom w części, w której podnosił, że samochód ciężarowy marki I. został sprzedany, bez jego wiedzy przez wnioskodawczynię, czego skutkiem było nie pomniejszenie spłaty, przypadającej wnioskodawczyni, o połowę wartości pojazdu marki I..

Dodatkowo podniósł, że spłata w ramach punktu III postanowienia w kwocie 733 952,18 zł przekracza połowę wartości majątku wspólnego ustalonego przez Sąd w punkcie V postanowienia;

4. naruszenie przepisów postępowania i prawa materialnego tj. art. 233 § 1 k.p.c., art. 212 § 3 k.c. poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni spłaty płatnej jednorazowo, w terminie jednego roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z pominięciem aktualnej jego sytuacji osobistej i majątkowej, wynikającej z jego wyjaśnień złożonych na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku i w rezultacie uznanie, że sytuacja majątkowa stron jest podobna, a także przyjęcie, że jego majątek znajdujące się we Francji pozwala na spłatę w terminie 1 roku;

5. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie podstawy zasądzenia odsetek od terminów płatności zaczynających się od dnia 2 czerwca 2015 roku i od dnia 5 sierpnia 2016 roku;

6. naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 455 k.c. poprzez zasądzenie odsetek od dnia 2 czerwca 2015 roku i od dnia 5 sierpnia 2016 roku, pomimo niedoręczenia uczestnikowi wniosku o podział majątku.

W oparciu o powyższe, w związku z zarzutem z pkt II. pkt 4 uczestnik wnosił o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

W razie nie uwzględnienia przez Sąd Rejonowy zarzutu nieważności postępowania, w związku z zarzutem z pkt II. 2, wnosił o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania;

Na wypadek nie uwzględnienia w/w wniosków,

w związku z zarzutem z pkt II 3 wnosił o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie III i zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni spłaty, pomniejszonej o połowę wartości pojazdu I.,

W związku z zarzutem z pkt II. 4 wnosił o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie III i zasądzenie od uczestnika spłaty płatnej w terminie trzech lat od uprawomocnienia się postanowienia,

W związku z zarzutem z punktu II. 5. i II. 6 wnosił o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie IV, w części zasadzającej odsetki od dnia 2 czerwca 2015 roku i od dnia 5 sierpnia 2016 roku i w obu przypadkach zasądzenie odsetek od daty postanowienia oraz

- zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Wnioskodawczyni w odpowiedzi na apelację uczestnika wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni zasługuje na częściowe uwzględnienie, zaś apelacja uczestnika jako bezzasadna podlega oddaleniu w całości.

Na wstępie zaznaczyć należy, że Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe przez zlecenie biegłemu M. S. wyjaśnienie, czy wartość nieruchomości objętych wnioskiem, których wyceny dokonał biegły (opinia z dnia 26 lutego 2016r. oraz z dnia 20 lipca 2016r.), uległa zmianie. Biegły w opinii uzupełniającej z dnia 05 lutego 2018r. stwierdził, że przeprowadzona analiza cen transakcyjnych nieruchomości gruntowych zabudowanych, wskazuje na stałość cen transakcyjnych w stosunku do lat ubiegłych, stąd wartość oszacowanych nieruchomości jest aktualna (k. 306 – 315).

Wnioskodawczyni i uczestnik nie kwestionowali tej opinii.

Sąd Okręgowy podzielił tę opinię i wnioski w niej zawarte, uznając, że wartość majątku wspólnego ustalona przez Sąd Rejonowy nie uległa zmianie.

Sąd Okręgowy dopuścił także, na wniosek uczestnika, dowód z uzupełniającego przesłuchania wnioskodawczyni oraz uczestnika na okoliczność posiadanego majątku wspólnego, ich sytuacji majątkowej i zarobkowej (k. 302v. k. 469v. – 470), a także dowód z odpisu księgi wieczystej nr (...) urzędzonej w Sądzie Rejonowym w Krasnymstawie na okoliczność nabycia nieruchomości w niej opisanej w drodze darowizny przez obecnego właściciela (k.470).

Pozostałe wnioski dowodowe, zgłoszone w postępowaniu apelacyjnym przez wnioskodawczynię oraz uczestnika zostały oddalone jako spóźnione, bez wykazania, że nie mogły być wcześniej przedstawione (k. 470).

Wbrew zarzutom obu apelacji, Sąd Rejonowy w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, dokonał prawidłowych ustaleń, zarówno co do składników majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika podlegających podziałowi, ich wartości, jak i co do tego z jakich środków i źródeł zostały one nabyte. Ustalenia te Sąd Okręgowy podzieli i przyjmuje za własne.

Zgodnie z art. 46 k.r.i.o. do podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową, stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Z kolei dotyczący działy spadku art. 1035 k.c., przewiduje odpowiednie stosownie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych, czyli art. 210 i nast. k.c.

Według art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego, o ile co innego nie wynika z przepisów § 2 i 3 tego artykułu, stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku tj. art. 680-689 k.p.c., które w art. 688 k.p.c., zawierają odesłanie w kwestiach w nich nie uregulowanych, do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu w sprawach o zniesienie współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i § 3 k.p.c. Z przytoczonych przepisów wynika, że gdy wszyscy uczestnicy postępowania złożą zgodny wniosek, co do sposobu podziału majątku wspólnego, sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku, jeżeli projekt podziału nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współżycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych (art. 622 § 2 w związku z art. 621 k.p.c. (zob. post. SN z dnia 20 stycznia 2016 roku, V CSK 252/15, Lex nr 2013460).

Przepisy prawa cywilnego materialnego o zniesieniu współwłasności przewidują trzy sposoby wyjścia ze współwłasności, z których najbardziej preferowanym przez ustawodawcę jest podział fizyczny rzeczy (art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 211 k.c.). Jeśli natomiast rzecz nie daje się podzielić, gdyż byłoby to sprzeczne z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem albo pociągałoby za sobą istotną jej zmianę lub znaczne zmniejszenie wartości, wówczas może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli, z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów k.p.c. (art. 46 k.r.i.o. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 212 § 2 k.c.).

Podkreślić należy, że wybór sposobu podziału majątku wspólnego powinien być przede wszystkim determinowany wolą uczestników. Co prawda, w toku postępowania o podział majątku wspólnego sąd powinien nakłaniać zainteresowanych do zgodnego przeprowadzenia podziału, wskazując im przy tym sposoby mogące do tego doprowadzić, jednakże proponowane sposoby winny uwzględniać wolę współwłaścicieli oraz wszystkie okoliczności mogące mieć wpływ na rozstrzygnięcie (np. dotychczasowy sposób korzystania z rzeczy, możliwości finansowe itp.). To do właściciela, nie zaś do sądu, należy ocena, czy rzecz jest jemu potrzebna (zob. post. SN z dnia 14 listopada 1998 r., II CKN 347/97).

Dodać przy tym wypada, iż prawo własności swoim zakresem obejmuje również prawo do rozporządzania rzeczą, a więc również prawo do jej zbycia. To z kolei oznacza, że jeśli żaden ze współwłaścicieli nie chce, aby rzecz wspólna została mu przyznana lub też choć jeden ze współwłaścicieli wnioskuje o sprzedaż rzeczy wspólnej w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, a inni temu się nie sprzeciwiają i nie wyrażają woli pozyskania danej rzeczy na wyłączną własność (co miało miejsce w niniejszej sprawie), to sąd nie może „narzucać” prawa własności któremukolwiek z nich z uwagi na to, że sprzedaż rzeczy w trybie przepisów procedury cywilnej może być dla nich niekorzystna. W ocenie Sądu II instancji, zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik wnoszący o taki sposób podziału rzeczy, mają świadomość wszystkich wynikających z niego konsekwencji i się na nie godzą. Dlatego też powinnością sądu jest podział majątku wspólnego w sposób zgodny z wolą stron.

Zauważyć przy tym trzeba, że kodeks cywilny preferuje zniesienie współwłasności przez podział rzeczy wspólnej. Wynika to wyraźnie z postanowień art. 211, art. 212 § 2 i art. 214 k.c. Jeżeli zniesienie współwłasności następuje na podstawie orzeczenia sądowego, sąd powinien więc przede wszystkim brać pod rozwagę ten sposób wyjścia ze wspólności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłatę udziału albo sprzedania jej stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

W wypadku nie zgłoszenia takich żądań, sąd powinien ustalić, czy istnieje fizyczna i prawna możliwość podziału, a dopiero, gdy podział jest niedopuszczalny - a przedmiotem podziału jest nieruchomości - znieść współwłasność w sposób określony w art. 212 § 2 bądź art. 214 k.c. (zob. post. SN z dnia 20 stycznia 2016 roku, V CSK 252/15, Lex nr 2013460).

W stanie faktycznym niniejszej sprawy, zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik ostatecznie nie wyrazili zgody na przyznanie im nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), położoną w M. i wnosili o jego podział cywilny, tj. zarządzenie sprzedaży w trybie przepisów k.p.c. a następnie podział sumy uzyskanej ze sprzedaży.

Wnioskodawczyni w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym podtrzymała swoją apelację, zarzuty i wnioski w niej zawarte. W szczególności co do sposobu podziału majątku wspólnego - w drodze licytacji publicznej, a następnie podział sumy uzyskanej ze sprzedaży. Nie wniosła o przyznanie na jej rzecz w naturze żadnego składnika majątku wspólnego.

Jednak na wypadek nie uwzględnienia wniosków apelacji i przyznania uczestnikowi wszystkich składników majątku wspólnego w naturze (tak jak dokonał tego Sąd Rejonowy), wniosła o zmianę terminu płatności należnej jej spłaty, na okres nie dłuższy niż jeden miesiąc, od daty uprawomocnienia się orzeczenia. W przypadku dłuższego okresu spłaty, wniosła o udzielenie zabezpieczenia spłaty na podstawie art. 212 par. 3 k.c., poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez uczestnika przyznanych mu nieruchomości (k. 469v. k. 471 – 473).

Uczestnik także podtrzymał swoją apelację i zarzuty w niej zawarte. Zmienił natomiast wnioski zawarte w pisemnej apelacji w ten sposób, że wniósł o przyznanie na jego rzecz nieruchomości wymienionych w zaskarżonym postanowieniu w punkcie I. b) do I. e oraz samochodu osobowego m - ki C., ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni w ciągu czterech lat.

Oświadczył, że nie chce otrzymać w naturze nieruchomości opisanej w punkcie I. a) zaskarżonego postanowienia.

Wnioskodawczyni także nie chciała otrzymać w naturze tej działki.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że w postępowaniu o podział majątku sąd nie może wbrew woli uczestnika przyznać mu prawa majątkowego i zasądzić od niego na rzecz innego uczestnika spłatę lub dopłatę (zob. post. SN z dnia 26 stycznia 2017 roku, II Cz 129/16, Lex nr 2241383, post.SN z dnia 14 listopada 2012 roku, II CSK 187/12, Lex nr 1267162).).

Brak zgody żadnego ze współwłaścicieli na przyznanie mu rzeczy jest okolicznością, która zgodnie z art. 212 § 2 k.c. uzasadnia sprzedaż rzeczy (zob. post. SN z dnia 4 listopada 1998 roku, II CKN 347/98, OSNC 1999/6/108).

W tych okolicznościach, tj. przy tak wyraźnym i jednoznacznym stanowisku wnioskodawczyni oraz uczestnika, zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji nie mogło się ostać. Należało bowiem uwzględnić ich wolę i dokonać podziału majątku wspólnego przez zarządzenie sprzedaży nieruchomości oznaczonej nr ewid. (...) położonej w M. w trybie przepisów o licytacji publicznej, a następnie przez przyznanie sumy uzyskanej z e sprzedaży w po połowie na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika. Taki sposób podziału dopuszcza przepis art. 212 § 2 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. oraz art. 625 k.p.c. i art. 688 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie II a w ten sposób, że nieruchomość położoną w miejscowości M., gmina M., powiat (...), województwo (...), oznaczoną jako działka nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Jędrzejowie urządzona jest księga wieczysta nr (...), postanowił sprzedać w drodze licytacji publicznej, a sumę uzyskaną ze sprzedaży przyznać w częściach równych na rzecz M. R. (2) i A. G. (1), zamiast przyznać opisaną nieruchomość na rzecz A. G. (1), o czym orzekł jak w punkcie I ppkt 1 sentencji.

Konsekwencją modyfikacji rozstrzygnięcia zawartego w punkcie II a postanowienia jest modyfikacja wysokości spłaty, należnej wnioskodawczyni od uczestnika.

Ponieważ ostatecznie nieruchomość oznaczona jako działka nr (...) nie została przyznana żadnej ze stron, lecz zarządzono jej sprzedaż w drodze licytacji publicznej, należało pomniejszyć wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi o wartość tej nieruchomości, a w następstwie tego, pomniejszyć należną wnioskodawczyni od uczestnika spłatę. Jak wynika opinii biegłego M. S. (3) z dnia 20 lipca 2016 roku wartość tej nieruchomości, oznaczonej jako **działka nr (...)** wynosi **385 187,90 zł**.

Wartość majątku wspólnego stron (ustalona prawidłowo przez Sąd Rejonowy) wynosi **1 467 904,36 zł**.

Uwzględniając zatem okoliczność, że nieruchomość oznaczona nr działki (...), podlega w ramach podziału majątku wspólnego, sprzedaży w drodze licytacji publicznej, wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi w niniejszym postępowaniu, należało pomniejszyć o wartość rynkową tej nieruchomości.

W związku z powyższym wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi w niniejszym postępowaniu wynosi **1 082 716,46 zł** (1 467 904,36 zł – 385 187,90 zł).

Uczestnik A. G. (1) otrzymał składniki majątkowe o łącznej wartości **1082716,46 zł** (nieruchomości opisane w punkcie II b do II e postanowienia oraz samochód m-ki C. (...), opisany w punkcie II f postanowienia). O przyznanie na jego rzecz w/w samochodzie osobowego, uczestnik wniósł na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 czerwca 2018r. (k. 469v.) i takie stanowisko prezentował aż do zamknięcia rozprawy apelacyjnej. Kolejna zmiana stanowiska uczestnika,

przedstawiona już po zamknięciu rozprawy apelacyjnej co do tego samochodu, że nie chce otrzymać go w naturze, w ocenie sądu Okręgowego, nie uzasadniała otwarcia zamkniętej rozprawy i wyznacza kolejnego terminu rozprawy apelacyjnej.

Zważywszy na fakt, iż zgodnie z treścią art. 43 k.r.i.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym (zasada ta nie była przez uczestników postępowania kwestionowana) uczestnik winien dokonać na rzecz wnioskodawczyni spłaty w wysokości odpowiadającej połowie wartości otrzymanych składników majątku wspólnego, tj. kwotę **541 358,23 zł** (1 082 716,46 zł x 50%).

W tym miejscu należy odnieść się do zarzutu wnioskodawczyni, sprowadzającego się do naruszenia art. 212 § 2 i 3 k.c., który okazał się częściowo zasadny.

Zgodzić się należy z zarzutem wnioskodawczyni, że zważywszy na czas trwania niniejszego postępowania, jak i na aktualne możliwości zarobkowe uczestnika, jego postawę, wyznaczony mu przez Sąd Rejonowy termin płatności kwoty, zasądzonej tytułem spłaty w punkcie III postanowienia jest zbyt długi.

W ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd pierwszej instancji dokonał nie do końca prawidłowej analizy zarówno możliwości finansowych uczestnika postępowania, jak i jego postawy względem wywiązania się z nałożonego na niego zobowiązania zapłaty na rzecz wnioskodawczyni należnej jej spłaty, poprzez odroczenie terminu spłaty wnioskodawczyni aż do roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia o podziale majątku.

Z całą stanowczością podkreślić należy, iż celem regulacji z art. 212 § 3 k.c. nie jest zapewnienie dłużnikowi ochrony ponad ochronę wierzyciela - lecz jedynie dostosowanie terminu spłaty do wszelkich okoliczności faktycznych konkretnej sprawy.

Uzasadniony interes wnioskodawczyni, wymaga uzyskania środków finansowych w jak najszybszym czasie. Odroczenie terminu uiszczenia spłaty aż do jednego roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia, prowadziłoby do pokrzywdzenia wnioskodawczyni, która nie otrzymałaby z tytułu przyznania uczestnikowi na wyłączną własność wszystkich składników majątku wspólnego, (za wyjątkiem jednej nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), która ma zostać sprzedana w drodze licytacji publicznej a środki uzyskane ze sprzedaży podzielone po połowie na rzecz wnioskodawczyni oraz uczestnika), w tym oraz samochodu marki C. żadnego ekwiwalentu w rozsądnym terminie.

Sąd Odwoławczy uznał, iż sytuacja majątkowa i osobista uczestnika umożliwi mu dokonanie spłaty wnioskodawczyni w terminie do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy dopuścił dowód z uzupełniającego przesłuchania uczestnika na okoliczność jego sytuacji majątkowej i życiowej. Pominął ten dowód z uzupełniającego przesłuchania wnioskodawczyni, która w piśmie procesowym z dnia 26 marca 2018r. (k.336) wniosła o usprawiedliwienie swojej nieobecności oraz brak możliwości złożenia uzupełniających zeznań w obecności uczestnika, z uwagi na obawy o swoje bezpieczeństwo. Uczestnik z powodu zachowań względem wnioskodawczyni na terenie Francji, decyzją sądu francuskiego – Nakaz Ochrony z dnia 19 lipca 2013r. zakazano uczestnikowi kontaktowania się z wnioskodawczynią w jakikolwiek sposób, zakazano posiadania oraz noszenia broni, zezwolono wnioskodawczyni na ukrywanie miejsca zamieszkania (kopię tego dokumentu dołączyła do w/w pisma procesowego – k.k. 344 – 349).

Z zeznań uczestnika wynika, że jest zatrudniony w firmie (...) we Francji, gdzie pracuje jako konserwator, naprawia uszkodzenia spowodowane przez pracowników. Uzyskuje wynagrodzenie w wysokości ok. 1 500,00 Euro miesięcznie. Ponadto jest współwłaścicielem domu we Francji o wartości 40 000,00 Euro, dwóch kawalerek o wartości 45 000,00 Euro oraz biura o wartości 15 000 Euro.

W tym przypadku, w ocenie Sądu Okręgowego, możliwości majątkowe uczestnika postępowania i skład jego majątku, którym dysponuje, umożliwiają mu podjęcie szeregu działań gospodarczych lub zwrócenie się do instytucji

bankowych, które umożliwią właściwe zrealizowanie obowiązku dokonania na rzecz wnioskodawczyni spłaty, w ramach podziału majątku wspólnego.

Nie można także stracić z pola widzenia i tego, że uczestnik pobierał czynsz z tytułu najmu lokali wchodzących w skład majątku wspólnego stron, położonych w M., który wynosił 3 200,00 zł i 923,27 zł miesięcznie, co sam zresztą przyznał na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku (k. 129 v.).

Zatem roczna wartość czynszu, jaką pobierał uczestnik wynosiła ok. 74 218,86 zł.

Uczestnik już zatem na ten moment, miał zapewnioną realną możliwość poczynienia stosownych oszczędności, które umożliwiłyby chociaż częściową spłatę wnioskodawczyni. Samodzielnie gospodaruje i zarządza przedmiotowymi nieruchomościami, ma możliwość zbycia jednego ze składników majątku tak, aby uzyskać środki pieniężne na spłatę wnioskodawczyni.

Ponadto podkreślenia wymaga, iż kwota zasądzona w zaskarżonym punkcie III postanowienia, nie jest kwotą dodatkowo obciążającą uczestnika, gdyż jest to kwota wyrównująca udziały byłych małżonków w ich majątku wspólnym, a więc skoro uczestnik faktycznie objął w samodzielne władanie niemal cały zakres wspólnego majątku, podlegającego podziałowi, to winien w sposób należyty i w rozsądnym terminie, uregulować zobowiązanie spłaty wobec wnioskodawczyni.

A. G. (1) przez czas trwania postępowania (kiedy to wnosił o przyznanie na jego rzecz wszystkich nieruchomości z majątku wspólnego), powinien był liczyć się z obowiązkiem spłaty wnioskodawczyni i odpowiednio wcześniej rozpocząć gromadzenie środków finansowych na poczet przyszłych zobowiązań. Fakt iż tego nie uczynił, nie może prowadzić do przerzucania obciążeń finansowych, wynikających z dokonanego podziału majątku wspólnego, na wnioskodawczynię, przez oczekiwanie na spłatę w okresie kilku lat

Mając na uwadze powyższe Sąd Odwoławczy uznał, przy zastosowaniu art. 212 § 3 k.c., za zasadne uwzględniając apelację wnioskodawczyni, skrócić termin płatności spłaty do dnia 31 grudnia 2018 roku, zamiast w terminie jednego roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał za uzasadniony i usprawiedliwiony okolicznościami (postawa uczestnika – po wydaniu postanowienia przez Sąd rejonowy, uczestnik zbył stanowiącą jego majątek osobisty nieruchomość, , dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...)), wniosek wnioskodawczyni M. R. (2) o udzielenie na podstawie art. 212 par. 3 k.c. zabezpieczenia spłaty, ale tylko przez obciążenie prawa własności lokalu użytkowego nr (...) (o wartości 656 701,96 zł), stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w M. przy ul. (...) wraz ze związanym z nim udziałem w wysokości (...) części we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Jędrzejowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), hipoteką przymusową na sumę 541 358,23 zł, do czasu zapłaty na rzecz wnioskodawczyni należności zasądzonej od uczestnika A. G. (2). Wyjaśnić przy tym należy, biegły M. S. w opinii szacowania nieruchomości (k.88), błędnie oznaczył numer lokalu użytkowego o wartości 656 701,96 zł, objętego w/w księgą wieczystą nr (...), jako „nieruchomość numer(...)”, podczas gdy w tej księdze wieczystej, lokal użytkowy oznaczony jest numerem 4 (k.478). Wartość tej nieruchomości lokalowej wynosi 656 701,96 zł (opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. S. – k.88). Ustanowienie hipoteki przymusowej na tej nieruchomości (na podstawie art. 212 par. 3 k.c.), będzie w ocenie Sądu Okręgowego wystarczającym zabezpieczeniem spłaty zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika.

Jak wynika z akt sprawy, w szczególności ze świadectwa nieściągalności wierzytelności z dnia 9 stycznia 2017 roku przysługujących M. R. (2) na podstawie orzeczeń sądu francuskiego od A. G. (2), prowadzenie egzekucji należności pieniężnych przez tamtejszych komorników, w celu wyegzekwowania zasądzonych przez sąd francuski kwot, okazało się bezskuteczne, z powodu braku składników majątkowych (k.212 – 214).

Na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku, jak również w apelacji, uczestnik sam przyznał, że nie ma oszczędności, uzyskuje niskie dochody w wysokości ok. 1 500 Euro, a na spłatę wnioskodawczyni, będzie musiał zaciągnąć kredyt.

Ponadto w toku postępowania sam zeznał, że zamierza przepisać majątek na swoje dzieci (k. 129). Już tylko sam fakt planów wyzbycia się majątku na rzecz dzieci, może budzić uzasadnione wątpliwości co do zamiarów uczestnika, który może uniemożliwić wnioskodawcy uzyskanie należnej jej spłaty.

Dodatkowo konieczność zaciągnięcia kredytu na spłatę, brak oszczędności, wysokość należnej wnioskodawcy spłaty (541 358,23 zł) powoduje, że istnieje realna obawa, iż brak zabezpieczenia, może pozbawić wnioskodawczynię możliwości zaspokojenia roszczeń albo to zaspokojenie poważnie utrudnić. Z racji kwoty spłaty (541 358,23 zł), również dochody uczestnika, nie mogą stanowić realnego zabezpieczenia.

Podkreślić przy tym należy, że zabezpieczenie spłat na podstawie art. 212 par. 3 k.c. następuje tylko w razie potrzeby, a więc z reguły, gdy spłata została zasądzona w większej kwocie. W niniejszej sprawie suma zabezpieczenia nie przewyższa zasądzonej na rzecz wnioskodawcy spłaty.

Regułą jest zabezpieczenie w formie hipoteki przymusowej jeżeli chodzi o nieruchomości. obciążenie przedmiotowych nieruchomości hipoteką stanowi jeden ze sposobów zabezpieczeń roszczeń pieniężnych określony w zamkniętym katalogu zawartym w art. 747 pkt 2 k.p.c. Sposób taki jest możliwy w odniesieniu do nieruchomości, dla której jest urządzona księga wieczysta.

W ocenie Sądu Okręgowego wystarczające jest ustanowienie hipoteki przymusowej na jednej nieruchomości przyznanej uczestnikowi, stanowiącej lokal użytkowy położony przy ul. (...) nr (...) w M. o wartości 656 701,96 zł (opinia biegłego m. S. – k. 88), w wysokości należnej wnioskodawcy spłaty tj. kwoty 541 358,23 zł.

Takie zabezpieczenie z jednej strony chroni interesy uprawnionej wnioskodawcy, z drugiej zaś nie stwarza nadmiernej (ponad potrzebę) uciążliwości dla obowiązanego uczestnika. Dodatkowo można zaznaczyć, że uczestnik nie oponował wnioskowi co do udzielenia zabezpieczenia dokonania spłaty w formie hipoteki przymusowej, sprzeciwiał się ewentualnemu zakazowi sprzedaży przyznanych na jego rzecz nieruchomości. .

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I ppkt 2 sentencji.

W pozostałej części apelacja wnioskodawcy podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 par. 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał bowiem, że uzasadniony jest wniosek uczestnika o przyznanie na jego rzecz składników majątku wspólnego w naturze, (ostatecznie, za wyjątkiem nieruchomości opisanej w punkcie II a zaskarżonego postanowienia, co do której, na zgodny wniosek wnioskodawcy i uczestnika, zarządzono sprzedaż w drodze licytacji publicznej, a środki uzyskane z tej sprzedaży, Sąd Okręgowy postanowił przyznać po połowie na rzecz byłych małżonków), skrócenie czasu dokonania przez uczestnika spłaty na rzecz wnioskodawcy, do jednego miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia (tak jak domagała się tego w apelacji), uwzględniając wysokość spłaty (541358,23 zł), jest terminem zbyt krótkim do pozyskania środków finansowych, poprzez min. zaciągnięcie stosownego kredytu, jak również mało realnym, jest zbycie w tak krótkim czasie, jednego ze składników majątku przyznanego na rzecz uczestnika.

Odnosząc się do apelacji uczestnika, to jako bezzasadna podlegała oddaleniu w całości.

Za chybiony należało uznać zarzut skarżącego nieważności postępowania, dlatego, że wniosek o podział majątku nie został mu doręczony, przez co został pozbawiony możliwości obrony swych praw, co w jego ocenie powinno skutkować nieważnością postępowania.

Przepis artykułu 379 pkt 5 k.p.c. przewidujący nieważność postępowania, w przypadku pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, gwarantuje stronie prawo korzystania z przywilejów procesowych, a tym samym zapewnia jej konstytucyjne prawo do sądu i związane z nim prawo do obrony. W prawidłowo prowadzonym postępowaniu, strona

w granicach zakreślonych przepisami prawa, ma wiedzę na temat toczącego się postępowania oraz ma możliwość podnoszenia twierdzeń i zgłaszania dowodów na ich poparcie. Nieważność z art. 379 pkt 5 k.p.c. zachodzi więc wtedy, gdy możliwości obrony swych praw została pozbawiona strona procesu (uczestnik w postępowaniu nieprocesowym).

W orzecznictwie podkreśla się nadto, że pozbawienie strony możliwości obrony należy oceniać przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy i nie należy go wiązać, wyłącznie z sytuacją całkowitego wyłączenia strony od udziału w sprawie.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w procesie oznacza natomiast sytuację, w której sąd nie powinien w ogóle przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Chodzi tu niewątpliwie o takie uchybienia procesowe popełnione przez sąd, które w praktyce uniemożliwiają stronie podjęcie stosownej obrony, zwłaszcza gdy nie miała ona możliwości usunięcia skutków tych uchybień na następnych rozprawach poprzedzających wydanie wyroku w danej instancji (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, Lex nr 55517; z dnia 23 listopada 2004 r., I CK 226/04, Lex nr 277855).

Wyjaśnić przy tym należy, że niemożność obrony swych praw, nie musi istnieć w ciągu całego postępowania przed sądem pierwszej instancji, lecz znaczenie ma to, czy występowała ona przy orzekaniu i w postępowaniu bezpośrednio poprzedzającym wydanie orzeczenia.

W celu ustalenia, czy miało miejsce pozbawienie strony możliwości działania, należy więc kolejno zbadać, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie, czy uchybienie to miało wpływ na możliwość strony do podjęcia stosownych działań w postępowaniu, a także, czy bez względu na te uchybienia strona mogła bronić swych praw w postępowaniu.

W rozważanej sprawie z analizy akt sprawy wynika, że wbrew zarzutom skarżącego odpis wniosku o podział majątku wspólnego, został skutecznie doręczony skarżącemu w dniu 01 czerwca 2015 roku, co znajduje odzwierciedlenie w zwrotnym potwierdzeniu odbioru (k. 47). W dniu 27 stycznia 2016 roku uczestnik złożył pismo procesowe, w którym podał swój aktualny adres, tj. 10.R. d A. S. D. (...) (k. 60) i od tego momentu wszelka korespondencja sądowa była kierowana pod wyżej wskazany adres. Lektura akt sprawy dowodzi, że uczestnik podejmował osobiście czynności w sprawie. Był prawidłowo zawiadamiany o terminie rozpraw (k. 119), osobiście stawił się na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku, na której przedstawił sposób podziału majątku wspólnego, a mianowicie, że wnosi o przejęcie na wyłączną własność wszystkich nieruchomości, przeglądał akta sprawy (k. 118), składał wnioski o odroczenie rozprawy, a następnie o otwarcie rozprawy na nowo. Ponadto ustanowił w sprawie pełnomocnika w osobie adwokata. Nie jest więc tak, jak twierdzi skarżący, że został pozbawiony możliwości obrony swych praw, że nie wiedział o toczącym się postępowaniu.

Również wskazywane przez skarżącego, nie uwzględnienie jego wniosku o zakreślenie 21 dni na złożenie pisma zawierającego stanowisko uczestnika nie stanowiło naruszenia jego praw.

W niniejszej sprawie na rozprawie w dniu 27 lipca 2016 roku Sąd Rejonowy zobowiązał uczestnika do przedłożenia pisma procesowego w terminie 14 dni, zawierającego pełne stanowisko w zakresie podziału majątku wspólnego, w szczególności zawierającego spis przedmiotów należących do majątku wspólnego, bądź też zbytych po ustaniu majątku wspólnego, wskazanie wszystkich roszczeń, których rozliczenia domaga się uczestnik, z zachowaniem wymogów pisma procesowego i art. 187 k.p.c. (k. 128 – 128 v.).

Uczestnik pozostał bierny wobec zobowiązania Sądu i nie złożył żadnego pisma procesowego zawierającego stanowisko w sprawie, ewentualne wnioski dowodowe.

Dlatego też, zgłoszony dopiero na rozprawie w dniu 21 grudnia 2016 roku wniosek o zakreślenie terminu 21 dni, na złożenie pisma, zawierającego stanowisko uczestnika, słusznie nie został uwzględniony. Dodać przy tym należy, że uczestnik nie twierdził, iż nie mógł wykonać w terminie zobowiązania sądu, z przyczyn od siebie niezależnych, nie wnosił o przywrócenie terminu do złożenia pisma procesowego.

Podobnie za niezasadne uznać należy podnoszone przez uczestnika – nie uwzględnienie jego wniosku o otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo. Ta decyzja, nie może być w okolicznościach sprawy, zakwalifikowana jako pozbawienie strony możliwości obrony jej praw, w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c., a przez to nie wyjaśnienie istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, a mianowicie: jakie nakłady, jakiej wartości poniósł uczestnik z majątku osobistego na majątek wspólny.

Żądanie rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny jest roszczeniem o charakterze ściśle procesowym i jak już wyżej wskazano, winno zostać zgłoszone na piśmie, ze wszystkimi wymogami dla pozwu, także w zakresie dowodzenia zasadności prawidłowo zgłoszonego żądania. Tymczasem uczestnik takiego pisma nie złożył.

Nie ma więc racji uczestnik zarzucając, że z powodu nie ustalenia jakie nakłady, jakiej wartości, poczynił uczestnik z majątku osobistego na majątek wspólny nie doszło do rozpoznania sprawy. Można stwierdzić, że uczestnik sam pozbawił się możliwości rozliczenia poczynionych przez siebie nakładów (jak twierdzi), skoro nie zgłosił prawidłowo, w odpowiednim terminie takiego roszczenia.

W wyroku z dnia 6 stycznia 1999 r. (II CKN 144/98, Lex nr 1214386) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wprawdzie w myśl art. 217 § 1 k.p.c. strona powinna przytaczać dowody do chwili zamknięcia rozprawy, sąd może zamkniętą rozprawę otworzyć na nowo (art. 225 k.p.c., art. 316 § 2 k.p.c.). Jednakowoż powyższe uprawnienie sądu, staje się jego obowiązkiem głównie wówczas, gdy przewodniczący zamknięcie rozprawy zarządził, przed zamknięciem postępowania dowodowego (§ 2 art. 224 k.p.c.), a także gdy strona już po zamknięciu rozprawy powołała się na nowe fakty lub dowody (§ 2 art. 316 k.p.c.).

Zasadniczo otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo jest kompetencją sądu (art. 225 k.p.c.). Jednakże przeradza się ono w obowiązek w sytuacji określonej art. 316 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, rozprawa powinna być otwarta na nowo, jeżeli istotne okoliczności ujawniły się dopiero po jej zamknięciu.

Strona wnioskująca o otwarcie na nowo zamkniętej rozprawy (ponadto, tak jak uczestnik - zarzucająca w apelacji sądowi I instancji zaniechanie uwzględnienia wniosku w tym zakresie), musi wykazać więc, że dopiero po zamknięciu rozprawy ujawniły się (powstały, stały się jej wiadome) okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia (zob. post. SA w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2016 roku, I Aca 1081/15, Lex nr 2256965).

W piśmie procesowym z dnia 28 grudnia 2016 roku pełnomocnik uczestnika zasadność otwarcia zamkniętej rozprawy na nowo argumentował tym, że zamknięcie rozprawy nastąpiło pomimo niewyjaśnienia istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy, że odpis wniosku o podział majątku nie został doręczony uczestnikowi, jak również tym, że kontakt z uczestnikiem jest utrudniony, o czym Sąd został poinformowany.

Podkreślić jednakże należy, że skarżący nie dostrzega tego, iż już wcześniej (bo na rozprawie w dniu 27 lipca 2016r. – k.128), został wezwany do złożenia pisma procesowego wraz z przedstawieniem swojego stanowiska w sprawie, czego nie uczynił.

Trzeba też zauważyć, że pełnomocnik procesowy został ustanowiony w dniu 31 października 2016 roku. Zlecając adwokatowi reprezentację w sprawie, uczestnik znał już stanowisko procesowe wnioskodawczynie, przedstawiony przez nią sposób podziału majątku wspólnego, wiedział jakie wnioski dowodowe zostały zgłoszone przez wnioskodawczynię.

Oczywiste więc jest, że pełnomocnik mógł zająć stanowisko w sprawie już w listopadzie. Ponadto w rozpoznawanej sprawie, skarżący w toku postępowania przed Sądem I instancji, przedstawił jednoznacznie swoje stanowisko w sprawie, ustosunkował się do stanowiska wnioskodawczynie, brał udział osobiście w rozprawie, podtrzymując tożsamą argumentację i stanowisko w postępowaniu apelacyjnym.

Nie można więc przyjąć za zasadne twierdzeń uczestnika, by zaistniały nowe okoliczności uzasadniające otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo. W konsekwencji nie można także uznać, że został pozbawiony możliwości obrony swoich

praw przed Sądem I instancji. W okolicznościach sprawy nie doszło więc do nieważności postępowania, co bezzasadnie zarzuca uczestnik.

Za nietrafny należało uznać zarzut uczestnika dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez odmówienie wiarygodności jego wyjaśnieniom w części, w której podnosił, że samochód ciężarowy marki I. został sprzedany, bez jego wiedzy przez wnioskodawczynię, czego skutkiem było nie pomniejszenie spłaty przypadającej wnioskodawczyni o połowę wartości pojazdu I..

Podkreślić należy, że Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Okoliczność zaś, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez Sąd nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W granicach swobodnej oceny dowodów sąd zobowiązany jest bowiem do przeprowadzenia selekcji dowodów, tj. dokonania wyboru tych, na których się oparł i ewentualnego odrzucenia innych, którym odmówił wiarygodności. Ponadto, jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może zatem polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Powyższe, w okolicznościach niniejszej sprawy nie miało zaś miejsca. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy ocenił wszystkie zgromadzone w sprawie dowody, zgodnie z regułami doświadczenia życiowego i logicznego myślenia, w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny. Nadał dowodom odpowiednią do ich przekonywania moc dowodową oraz prawidłowo ocenił ich wiarygodność.

Pełnomocnik uczestnika stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. ograniczył się jedynie do postawienia tezy, że Sąd bezpodstawnie odmówił jego wyjaśnieniom wiarygodność w części, w której podnosił, że samochód ciężarowy marki I., został sprzedany bez jego wiedzy i zgody przez wnioskodawczynię. Brak jest dowodów na to, że to wnioskodawczyni sprzedała przedmiotowy pojazd ciężarowy. Uczestnik nie podjął żadnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie, poza swoimi gołosłownymi twierdzeniami, które wobec zaprzeczenia temu przez wnioskodawczynię, nie były wystarczające do uwzględnienia tego zarzutu. Natomiast zgromadzony w sprawie materiał dowodowy - w postaci dowodu rejestracyjnego (k. 124 a), pozwolenia czasowego (k. 124 b), jednoznacznie wskazuje, że to uczestnik widnieje w tych dokumentach jako właściciel pojazdu. Również z rachunku sprzedaży (k. 124 c) wynika, że to on był zbywcą pojazdu. W tych okolicznościach samo tylko twierdzenie uczestnika, że to wnioskodawczyni sprzedała pojazd, co do którego nie widniała w dowodzie rejestracyjnym jako właściciel, wobec braku innych dowodów nie mogło stanowić dowodu na to, że wnioskodawczyni sprzedała ten samochód, bez jego wiedzy i zgody, a środki uzyskane z jego sprzedaży, przeznaczyła na własne potrzeby a nie na potrzeby rodziny.

Zatem Sąd Okręgowy podziela oceną dokonaną przez Sąd Rejonowy, co do tego, że przedmiotowy pojazd był ostatnio w posiadaniu skarżącego, a z rachunku sprzedaży wynika, że to on był osobą zbywającą ten pojazd. Samochód ten nie stanowi składnika majątku wspólnego, bowiem został sprzedany w 2012 roku, a więc w trakcie małżeństwa. Niemniej jednak skoro w toku postępowania nie zostało wykazane, że pieniądze uzyskane ze sprzedaży tego pojazdu zostały zużyte na zaspokojenie potrzeb rodziny, czy że skarżący podzielił się ceną sprzedaży tego pojazdu z wnioskodawczynią, a pojazd był ostatnio w posiadaniu uczestnika, stąd połowę jego wartości powinien zwrócić wnioskodawczyni (co znalazło wyraz w wysokości spłaty).

Podobnie za niezasadny uznać należy zarzut uczestnika o błędnej dacie odsetek ustawowych za opóźnienie co do należności za pobrane wyłącznie przez uczestnika pożyczki w postaci czynszu za wynajem lokali użytkowych.

Nie ma znaczenia dla trafności rozstrzygnięcia, brak szczegółowego uzasadnienia daty odsetek od kwot zasądzonych pożytków, bowiem w uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że zasądzając od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 34 617,49 zł z odsetkami ustawowymi, liczonymi od kwoty 16 493,08 zł od dnia 2 czerwca 2015 roku do dnia faktycznej zapłaty, a od kwoty 18 124,41 zł - od dnia 5 sierpnia 2016 roku do dnia faktycznej zapłaty, miał na uwadze fakt, że niesporną była wysokość czynszu za poszczególne nieruchomości lokalowe (3 200,00 zł + 923,27 zł) oraz okres wynajmu, bo przyznał to sam uczestnik. A dotyczyło to zgodnie z wnioskiem wnioskodawczynie pożytków: w przypadku najemców S., L., S. za okres 23 miesięcy od lipca 2014 roku do maja 2016 roku., a w przypadku Przedszkola (...) za okres 15 miesięcy od lipca 2014 roku do września 2015 roku. Roszczenie zgodnie z art. 207 k.p.c. było wymagalne już od momentu pobrania pożytku, zatem żądanie odsetek od późniejszego terminu jako w pełni zasadne zostało uwzględnione. Mimo braku uzasadnienia, to wskazane daty, umożliwiły dokonanie oceny i weryfikacji ich prawidłowości.

Wskazane daty odsetek, wespół z pozostałymi dokumentami tj. wnioskiem oraz pismem procesowym wnioskodawczynie z dnia 18 czerwca 2016r. (k.125), umożliwiają bowiem ustalenie prawidłowości takich właśnie terminów naliczania odsetek, tj. od dnia 2 czerwca 2015r. od kwoty 16 493,08 zł oraz od dnia 05 sierpnia 2016r. od kwoty 18 124,41 zł od zasądzonej kwoty tytułem pożytków.

Wnioskodawczynie we wniosku zażądała zasądzenia na jej rzecz kwoty 16 493,08 zł z tytułu najmu lokali użytkowych (k.1-2). Sąd Rejonowy odraczając rozprawę w dniu 19 maja 2015r, do dnia 8 lipca 2015r., postanowił wezwać uczestnika do osobistego stawiennictwa, doręczając mu odpis wniosku. Wezwanie to uczestnik odebrał osobiście w dniu 1 czerwca 2015r. (k.46, k. 47). Stąd też data odsetek od dnia 02 czerwca 2015r. od kwoty 16 493,08 zł.

Wnioskodawczynie w piśmie procesowym z dnia 18 czerwca 2016r. (k.125) rozszerzyła żądanie zasądzenia na jej rzecz kwoty z tytułu osiągniętych przez uczestnika pożytków związanych z najmem lokali użytkowych do kwoty łącznie 34 617,49 zł (w tym kwoty zgłoszonej we wniosku tj. 16 493,08 zł) z odsetkami ustawowymi, z tym, że od kwoty zgłoszonej we wniosku tj. 16 493,08 zł od daty złożenia wniosku, zaś od kwoty o którą rozszerzyła wniosek w tym piśmie, tj. 18 124,41 zł, domagała się odsetek ustawowych od daty doręczenia uczestnikowi tego pisma. Na rozprawie w dniu 27 lipca 2016r. (k.128), przewodniczący wręczył uczestnikowi odpis pisma procesowego wnioskodawczynie z dnia 18 czerwca 2016r., zawierającego rozszerzenie zadania zapłaty z tytułu pożytków. Tak więc odsetki od rozszerzonej kwoty z tytułu pożytków zgodnie z wnioskiem należne już były od dnia 28 lipca 2016r., a Sąd Rejonowy zasądzając kwotę 18 124,41 zł, określił datę początkową odsetek od dnia 5 sierpnia 2016r. (a więc późniejszą, niż wynikało to z wniosku wnioskodawczynie i daty doręczenia uczestnikowi odpisu pisma procesowego, zawierającego rozszerzenie żądania, w zakresie rozliczenia pożytków z tytułu najmu lokali użytkowych).

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest także podstaw do wydłużenia terminu płatności zasądzonej od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie spłaty do trzech lat od uprawomocnienia się postanowienia.

Przyjęte przez Sąd Rejonowy rozwiązanie uwzględnia to, że uczestnik powinien był liczyć się z obowiązkiem spłaty decydując się na przyznanie na jego rzecz składników majątkowych i poczynić w związku z tym stosowne przygotowania i oszczędności. Skarżący powinien mieć na względzie, że określony sposób płatności musi uwzględniać interesy obu stron, umożliwiając jemu wywiązanie się z obowiązku spłaty, a jednocześnie nie może być krzywdzący dla wnioskodawczynie.

A. G. (1), (wnosząc o przyznanie na jego rzecz wszystkich nieruchomości), przez czas trwania postępowania winien był liczyć się z obowiązkiem spłaty wnioskodawczynie i już wcześniej mógł zacząć gromadzić środki finansowe na poczet przyszłych zobowiązań, a fakt iż tego nie zrobił, nie może prowadzić do przerzucania obciążeń finansowych, wynikających z dokonanego podziału majątku wspólnego, z niego na wnioskodawczynie.

W tej sytuacji zdaniem Sądu Okręgowego, nie ma niezbędnej potrzeby, aby wyznaczony przez Sąd Okręgowy, okres odroczenia uiszczenia spłaty zwiększać aż do lat trzech.

Powyższe prowadziło do uznania, że w okolicznościach sprawy i przy akceptacji powszechnej praktyki sądowej w tej mierze, odroczenie płatności spłaty do dnia 31 grudnia 2018 roku jest odpowiednim terminem, pozwalającym na zgromadzenie przez uczestnika odpowiednich środków pieniężnych na dokonanie na rzecz wnioskodawczyni zasądzonej spłaty.

Podkreślić przy tym należy, iż w apelacji nie zostały podniesione żadne nowe okoliczności, wskazujące na zasadność wydłużenia terminu spłaty wnioskodawczyni aż do trzech lat. Zastosowanie omawianej instytucji prawnej nie może być motywowane jedynie brakiem środków pieniężnych na spłatę. W tym kontekście warto wskazać, iż od wyroku rozwodowego rozwiązującego związek małżeński uczestników postępowania minęły cztery lata, a od wszczęcia niniejszego postępowania ponad trzy lata. Tym samym uznać należy, iż uczestnik powinien liczyć się z możliwością nałożenia na niego obowiązku spłaty, skoro wnosił o przyznanie mu niemal całego majątku wspólnego.

Wszystkie dowody, które uczestnik wskazał i w toku postępowania apelacyjnego, powinny i mogły zostać zgłoszone przed Sądem Rejonowym, jeśli kwestionował prawdziwość twierdzeń wnioskodawczyni, nie są to więc nowe fakty i dowody, których potrzeba powołania powstała później, dlatego też wnioski dowodowe zgłoszone przez uczestnika w toku postępowania apelacyjnego, zostały oddalone jako spóźnione.

Także w zakresie żądania uczestnika rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Uczestnik nie wykazał aby nie mógł, jeszcze przed Sądem Rejonowym, w terminie określonym przez ten sąd, złożyć stosownych pism procesowych, zawierających określone wnioski procesowe, w szczególności odnośnie do nakładów z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art.13 §2 k.p.c. oddalił apelację uczestnika w całości jako bezzasadną, o czym orzekł jak w sentencji postanowienia.

W oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku poz. 1025 ze zm.) w zw. z art. 520 §1 k.p.c., Sąd Okręgowy nakazał pobrać od wnioskodawczyni i od uczestnika kwoty po 141,21 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym, w postaci wynagrodzenia za sporządzenie aktualizacji opinii w postępowaniu apelacyjnym, w kwocie 282,42 zł, które zostało wypłacone tymczasowo z sum Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach.

Zarówno wnioskodawczyni jak uczestnik w równym stopniu byli zainteresowani ustaleniem aktualnej wartości majątku wspólnego.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 §1 k.p.c. mając na względzie, że w sprawach o podział majątku wspólnego nie występuje sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., niezależnie od stanowiska uczestników oraz zgłaszanych przez nie twierdzeń i wniosków w przedmiocie składu, wartości i sposobu podziału majątku wspólnego.

SSO Teresa Strojnowska SSO Cezary Klepacz SSO Anna Pać – Pięta

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)